

Verksamhetsberättelse för år 2023

Pargas hembygdsförening rf
Storgårdsgatan 13
21600 Pargas
www.pargashembygdsmuseum.fi/swe/hembygdsforeningen
www.facebook.com/Pargasmuseum

Allmänt

Efter de exceptionella pandemiåren har verksamheten under år 2023 kommit i gång med besked. Programmet har varit digert, medlemmarna aktiva och allmänheten har deltagit flitigt i olika evenemang.

Föreningens årsmöte hölls måndagen den 20.3.2023 i Ordenshemmet. I mötet deltog 24 personer. Styrelsen har under verksamhetsåret 2023 sammanträtt till 8 protokollförda styrelsemöten; 16.1., 9.3., 20.3., 17.4., 23.5., 28.8., 25.9. och 27.11.

Styrelsen (invalsår):

Lena Långbacka, ordförande

Magnus Sundman, vice ordförande (2021)

Malena Lassus, sekreterare, kassör fr.o.m 28.8.2023 (2022)

Per-Olov Wirsjö, kassör (2023), avlidit 18.7.2023

Dara Heino, ersättare fr.o.m 20.3.2023 Alf-Peter Heino (2021)

Elena Johansson (2021)

Dorrit Juslin (2021)

Marcus Lepola (2022)

Tarja Suomi (2023)

Verksamhetsgranskare:

Annica Forssell

Gustav Sundström

Lorenz Michael, suppleant

Personal:

Anne Bergström-Stenbäck, museiamanuens (Pargas stad)

Heidi Salviander-Wahe, byggnadsvårdare, museipedagog, 15.4.-15.9.2023, (Pargas stad)

Simon Holm museipraktikant, digitalisering, 5.6.-31.8.2023 och 23.10.2023-19.1.2024 (lokalhistoriskt stipendium, Svenska kulturfonden)

Anni Hagström museipraktikant, 13.3.-25.5.2023 (lokalhistoriskt stipendium, Svenska kulturfonden)

Sommarpersonal:

Pia Vinkki, Stefan Grünewald,

Emma Le Grand, guider på museibacken och för industrimuseet

Edvin Lepola, målningsarbeten 5.6.-16.6. samt gräsklippning

Föreningens medlemmar:

Föreningen har per den sista december 2023 totalt 166 medlemmar, varav 1 hedersmedlem, 39 ständiga medlemmar och 126 årsmedlemmar. Under året har föreningen fått elva nya medlemmar, fem medlemmar har avlidit och sex har avgått.

Föreningen har utnyttjat medlemsregistersystemet Desky för att via e-post hålla kontakt med medlemmarna. 103 medlemmar har uppgett en fungerande e-postadress. Också faktureringen av medlemsavgiften har skett via systemet per e-post då det varit möjligt.

Medlemstidningen skickades i vanlig ordning ut per post i maj.

Hembygdsföreningen är som medlem ansluten till bl.a. Invånarföreningen Gamla Malmen i Pargas, Curatio Byggnadsvårdsföreningen i Åboland rf, Pargas hobbyförening, Finlands Museiförbund rf, Egentliga Finlands museer rf samt Finlands Svenska Hembygdsförbund rf.

I samband med att Stiftelsen för Gamla Malmen sr likviderades beslöt stiftelsens styrelse att överlåta samtliga tillgångar, totalt 29 126,12 euro, till Pargas hembygdsförening rf. I enlighet med gåvobrevet har föreningen upprättat en fond, Fonden för Gamla Malmen, vars ändamål är att befrämja bevarandet av kulturhistoriskt värdefulla byggnader på Gamla Malmen i Pargas samt den unika miljön som helhet.

Ur medlen har betalats kostnader för slutrevision och anmälan till Patent- och registerstyrelsen, totalt 864,00 euro.

Kommunikation

Kommunikation och information är viktigt för att kunna aktivera medlemmarna och locka allmänheten att ta del av verksamheten. Därför beslöt styrelsen i maj att bland medlemmarna utse en informatör för föreningen och Christel Söderholm tog emot uppdraget.

Under året har infobrev till medlemmarna sänts per e-post via Desky ungefär en gång i månaden och den traditionella medlemstidningen sändes per post i maj. Föreningsspalten i PK används också regelbundet. Avsikten är att öka kommunikationen på webben och sociala medier men även kontakten till andra medier är viktig. Bland annat publicerades en tävling för allmänheten gällande växter på museibacken i PK.

GDPR

Dataskyddsbeskrivning för föreningen finns tillgängligt i samband med medlemsrekrytering.

Föreningens ekonomi

Under verksamhetsåret har föreningen erhållit följande understöd:

För verksamheten:

- Pargas stad 15 000 €
- Svenska kulturfonden 13 000 €
- William Thurings stiftelse 2 000 €
- Stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius 1 000 €
- Konstsamfundet 3 000 €

Projektbidrag:

- Martha och Albin Löfgrens fond 7 500 € (Ordenshemmets vind)
- Svenska kulturfonden 2 800 € (Ordenshemmet, planering)
- Pargas stad 1 000 € (Ordenshemmets vind, hyllor)
- Martha och Albin Löfgrens fond 2 000 € (trädgården)
- Svenska kulturfonden 1 200 € (studieresa)

Övriga bidrag:

- Pargas stad 150 € (kulturparlamentet)
- Pargas stad 300 € (sommarjobbssedel)
- Partel 250 € (barnprogram)

De höga elpriserna har ända sedan våren 2022 varit en belastning för föreningens ekonomi och därför tecknade föreningen i mars 2023 nya förmånligare elavtal. De höga kostnaderna i början av året påverkar dock resultatet för 2023. Föreningen erhöll ett energistöd på 900 euro från Finlands Hembygdsförbund.

Föreningens resultaträkning uppvisar ett underskott på 16 323,63 euro för verksamhetsåret 2023. I övrigt hänvisas till föreningens resultat- och balansräkning. Bokföringsbyrån Memera sköter föreningens bokföring.

Utställningar och projekt

Sommarutställningar

Under sommaren ställde föreningen ut privata personers samlingar i Ordenshemmet. Först ut var **Kamratförbundet i skären** tillsammans med några privatpersoner med utställningen "Analog filmteknik". I juli ställde **Marita Ake** och **Margareta Ginman** ut sina samlingar "Maritas nallar" respektive "Maggans samlingar" som bland annat presenterade en omfattande samling ungdomsböcker. I augusti ställde **Brita Rönnholm** ut sin samling "Hållbar förvaring".

Frivilligverksamheten

Föreningens medlemmar har under året engagerats för olika evenemang och projekt. Inför och under påsk- och julevenemangen har medlemmarna ställt upp med förberedelser, pysselverksamhet för barn, servering mm. Under året har fyra allmänna frivilligträffar ordnats och mindre grupper har även träffats utöver dessa.

Under våren startade en trädgårdsgrupp, ledd av trädgårdsmästare **Titti Edfelt**, som jobbat med planeringen och förverkligandet av uppsnyggningen av infarten till museet. Kantstenar rättades upp och nya planteringar anlades. Äppelträden har beskurits och gamla äppelsorter har ympats in på vilda äppelträd. Projektet fortsätter 2024 med anläggandet av tidsenliga täppor invid museistugorna.

Under hösten har en stickgrupp, ledd av **Marita Ake**, inspirerats att sticka olika varianter av "Pargassockan" utgående från en gammal förlaga. Textillärare **Barbro Laurén** har arbetat med att ta fram en beskrivning som motsvarar originalet.

Också en grupp för hembygdsforskning har startats. Gruppen leds av museiamanus **Anne Bergström** och den nu aktuella forskningen gäller museistugornas bakgrund, vem som bott i dem och hur de levat.

Skötseln av fåren på Gamla Malmen fortsätter av sektionen för landskapsvård under ledning av **Sonja Österholm**. Föreningen har ett arrendeavtal med Pargas stad angående betesmark för fåren på ett område invid Kalkvägen.

Dorrit Juslin har handhaft skötseln av Ella Janssons grav och örtagården på museibacken har skötts av **Brita Rönnholm**.

Samarbete

Hembygdsföreningen samarbetar kontinuerligt med olika föreningar och organisationer och har förverkligat olika projekt med bland andra Pargas 4H, teaterföreningen Teaterboulage, Taito Åboland, Gamla Malmens Invånarförening, Pargas Marthaförening, Pargas Svenska Pensionärer, Sydkustens landskapsförbund, Pargas släktforskare, yrkesinstitutet Livia, Pargas FBK, Röda korset och Pargas Barocksällskap.

Vi har även satsat på att reparera byggnaderna med hjälp av olika samarbetspartner och frivilliga, framför allt med byggnadsvårdsföreningen Curatio, yrkesinstitutet Axxell, Pargas stads enhet Parfix och Pargas Hobbyförening. Föreningen samarbetar också i hög grad med skolor, småbarnspedagogiken, eftermiddagsverksamhet, fria bildningen och grundläggande konstundervisning på orten.

Museibyggnaderna

Det finns ett ständigt behov av reparationer av byggnaderna på museibacken och nödvändiga mindre reparationer och underhåll görs kontinuerligt utgående från de kartläggningar och planer som tidigare gjorts. Under år 2023 har följande större reparationsarbeten utförts eller påbörjats:

- En stock i Ella Janssons hus utbytt
- Uthusen på Ella Janssons gård målade
- Brunnen vid Ella Janssons gård reparerad och målade
- Staketet runt Museibacken reparerat och förnyat
- Lielaxstugans golv har rätats upp
- Taket och vägghpanelen vid ingången i östra gaveln av Ordenshemmet har reparerats
- Reparation och målning av fönsterkarmar och -bågar i flera museistugor har påbörjats
- Reparation av kvarnen påbörjats
- Almar har fällts på Museibacken

Ordenshemmet

Renoveringen av Ordenshemmet har påbörjats och fortgår. Den första fasen av arbetet inleddes 2022 vilket innebär att vindsutrymmet har fått nytt golv och innertak och nu kan användas som ett ändamålsenligt förrådsutrymme. Utrymmet har också försetts med hyllor. Målningen av fönsterkarmar och -bågar har påbörjats.

Styrelsen beslöt 2023 att ansöka om finansiering för Ordenshemmets renovering från Leaderföreningen till ett belopp om ca 70 000 euro. Svenska kulturfonden har beviljat ett bidrag på 2 800 euro för planeringen av projektet. Som privat finansieringsandel för projektet, ifall EU-finansiering beviljas, har Svenska kulturfonden beviljat 25 000 euro och Martha och Albin Löfgrens kulturfond 6 000 euro (beviljat i januari 2024). Som projektledare fungerar föreningens ordförande Lena Långbacka.

Målet är att restaurera och modernisera byggnaden invändigt, utan att göra intrång på husets karaktär. Rumsdisponering, målningar, armatur, kakelugnar och övriga detaljer som visar husets användning genom åren, bevaras.

Planerade åtgärder:

- ramp vid huvudingången, invatoalett, sänkta trösklar, bättre belysning
- utställningsskenor och modern teknik för presentationer
- energisnåla lösningar med luftvärmepumpar både i kök och sal, byte till ledbelysning, tätning av dörrar och fönster
- ändamålsenliga arbets- och sociala utrymmen för föreningsaktiva, personal och andra som hyr och använder lokaliteterna
- ett modernt kök som fyller kraven på livsmedelshantering
- uppfräschning av alla ytor

Målet är att förlänga husets livslängd, satsa på hållbara och energisnåla lösningar samt göra huset mera tillgängligt och ändamålsenligt för dagens behov.

Museiverksamheten

Inträdesavgifterna till museerna var 4,00 euro under 2023 men vid sitt möte den 25.9.2023 beslöt styrelsen att inträdesavgiften fr.o.m. 1.1.2024 höjs till 5,00 euro.

Hembygdsmuseet var öppet för allmänheten 1.6-31.8 2023 ti-sö kl.11-16. Museet besöktes under året av 2 000 personer.

Industrimuseet höll öppet 1.7-13.8.2023 to-sö kl. 11-16. 400 personer besökte museet.

Ella Jansson stuga besöktes i samband med marknader och evenemanget "Öppet hus" i samarbete med Skärgårdsguiderna av ca 100 personer.

I maj publicerades två marknadsföringsfilmer på sociala medier. Den ena presenterar museet och den andra visar lekar från förr. Filmerna är gjorda av Erik Saanila.

Under hela sommaren har specialprogram ordnats på museibacken varje onsdag.

Samlingarna

Under året har museet tagit emot ett antal donationer. Över alla donerade föremål finns en särskild förteckning. Samlingarna har under året överförts till nya samlingsförvaltningsprogrammet Aina. Cirka 1 000 föremål har överförts till Finna, söktjänsten för kultur- och vetenskapsmaterial i Finland.

Fredrikastugan

Tarja Suomi skötte under året caféverksamheten i Fredrikastugan. Caféet höll regelbundet öppet under sommaren och även för grupper enligt överenskommelse.

Branddepån

Ytterdörrarna till branddepån hölls öppen mellan vårdagjämning och höstdagjämning. Dessutom hålls depån öppen i samband med öppna stugor på Gamla Malmen.

På utfärd till Nådendal med engagerad guide

Hållbarhet

Olika aspekter på hållbarhet är drivkraften i hela verksamheten. År 2021 uppgjordes en hållbarhetsplan för föreningen. Planen står som grund för verksamheten och föreningen beaktar hållbarhet konkret bland annat genom att:

- satsa på projekt för att förlänga Ordenshemmets livslängd och göra det mera energisnålt samt se över brandsäkerheten
- förbättra tillgängligheten för olika målgrupper och verksamhetsområden
- involvera frivilliga i högre grad
- öka samarbetet med andra
- bidra till en ökad kännedom och kunskap om lokal historia - värna om ortens kulturarv

Aktiviteter och evenemang

Tid	Aktivitet	Samarbetspart	Antal delt.
7.2.	Frivilligträff, förberedelser för "Påskskoj"		7
7.3.	Frivilligträff, förberedelser för "Påskskoj"		6
6.4.	Påskevenemang "Påskskoj" för hela familjen på hembygdsbacken		120
13.4.	Tävlingen gällande växter på museibacken publicerades i PK	Pargas Kungörelser	
9.5.	Miniseminarium angående utvecklandet av turismen	Invånarföreningen Gamla Malmen	28
12.5.	Utfärd till Nådendal för föreningens medlemmar		21
8–11.5.	Talko på museibacken, trädgårdsprojektet startar	Titti Edfelt	4
26.5.	Rödmyllekokning	Yrkesinstitutet Livia	17
7.6.	Trädgårdsdag		10
13.6.	Besök av de finlandssvenska fonderna		11
14.6.	Presentation av utställningen "Analog filmteknik"	Kamratförbundet i skären	20
20.6.	Öppna museistugor på Gamla Malmen	Skärgårdsguiderna	20

21.6.	Musik i midsommar, kaffekalas	Pargas stad	45
28.6.	Barnens museidag		120
5.7.	Presentation av utställningen "Maggans samlingar" och "Maritas nallar"	Margareta Ginman Marita Ake	8
12.7.	Traditionell målfärg inomhus, introduktion		3
19.7.	Fönsterrenovering, workshop	Byggnadsvårdförening en Curatio	8
26.7.	Sagoläsning		0
2.8.	Lekar		10
9.8.	Presentation av utställning "Hållbar förvaring"	Brita Rönnholm	11
13- 17.8.	Inspirationsresa till historiska trädgårdar i Sverige		6
16.8.	Hemslöjd		3
22.8.	Öppna museistugor på Gamla Malmen	Skärgårdsguiderna	50
23.8.	Bokrea		20
27.8.	Egentliga Finlands museidag		30
30.8.	Seminarium om levande kulturarv, Folkdräktscatwalk	Sydkustens landskapsförbund	30+ 30
3.9.	Ellas födelsekalas		18
5.9.	Frivilligträff		12
18.9.	Skördefest	4H	10
4.10.	Frivilligträff		12
24.10.	Gårdstalko		5
8.11.	Frivilligträff, stickgruppen		4
22.11	Frivilligträff, stickgruppen		2
30.11.	Julstök för hela familjen		35
9.12.	Gamla Malmens julmarknad, försäljning vid Ella Janssons stuga och Björkfeldtska lillstugan Grötförsäljning Ella Jansson 50 pers	Invånarföreningen Gamla Malmen	
9.12.	Under december ordnades en pepparkakstävling vars vinnare korades på Julmarknaden	Gamla Malmens invånarförening, Pargas Marthaförening,	10 bidrag

		Paraisten Martat och Pargas stad	
12.12.	Frivilligträff, hembygdsforskning		3
14.12.	Julgröt för deltagare i bygg- och renoveringsarbeten		6
18.12.	Julkafe för samarbetspartners och andra aktiva		20

In memoriam

Per-Olov Hjalmar Wirsjö, 6.5.1952-18.7.2023

Hembygdsföreningen saknar sin tidigare medlem P-O Wirsjö, som avled sommaren 2023 efter en tids sjukdom. P-O var synnerligen aktiv inom föreningen och fungerade som styrelsens kassör åren 2014-2023. Han hade ett varmt hjärta och ställde alltid upp när det behövdes hjälpande händer, vare sig det gällde att skrapa och måla, på evenemang eller i trädgården. På senare år engagerade han sig starkt i utvecklingen av trädgården och i att kartlägga växterna på museibacken samt att samla information om dem.

Vi minns P-O med värme, han var en positiv kraft som var lätt att samarbeta med och som med ett glatt sinne åtog sig olika uppgifter inom föreningen.

Styrelsens tack

Styrelsen framför ett stort tack till museiamanuens **Anne Bergström-Stenbäck** för yrkesskicklighet, samarbetsvilja och allt arbete för hembygdsföreningen. Tack också till övrig personal under året.

Alla talkojobbare och hembygdsvänner tackas för det mycket viktiga frivilliga arbetet för museet och för hembygden.

Vi vill också tacka alla föreningar som vi samarbetat med under året samt Byggnadsvårdsföreningen Curatio, Parfix och Axxell för gott samarbete gällande byggnadsvård.

Föreningen tackar Pargas stad och övriga bidragsgivare, såsom fonder, föreningar och enskilda utan vilkas stöd verksamheten inte skulle vara möjlig.

Styrelsen för Pargas hembygdsförening r.f

